

ZAŁĄCZNIK NR 2
do Statutu Publicznego Gimnazjum nr 8
im. Marszałka Józefa Piłsudskiego w Opolu

PROGRAM WYCHOWAWCZY

w Publicznym Gimnazjum nr 8 w Opolu

Rada Pedagogiczna uchwałą z dnia 22 listopada 1999 roku przyjęła „Program wychowawczy Gimnazjum nr 8 w Opolu” po pozytywnym zaopiniowaniu jego treści przez Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski.

Ostatnie poprawki do "Programu wychowawczego" zostały zatwierdzone przez Radę Pedagogiczną 3/2009/10 w dniu 17 listopada 2009 r. i pozytywnie zaopiniowane przez Radę Rodziców i Samorząd Uczniowski.

Wstęp

„ Wszyscy ludzie rodzą się wolni i równi pod względem swej godności i swoich praw. Są oni obdarzeni rozumem i sumieniem i powinni postępować wobec innych w duchu braterstwa.”

Powszechna Deklaracja Praw Człowieka

Przedstawiony fragment Powszechnej Deklaracji Praw Człowieka stanowi motto Gimnazjum nr 8 w Opolu powołanego na mocy Uchwały Rady Miasta dn. 1 września 1999 roku. Wokół tego artykułu będą organizowane zadania edukacyjno – wychowawcze naszej szkoły.

W przedstawianym tu dokumencie uwzględnione zostały także cele wynikające z treści następujących aktów prawnych:

1. Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r.;
2. Ustawy o systemie oświaty z dn. 7.09. 1991 r. z późniejszymi zmianami;
3. Rozporządzeń MEN – Dz. U. nr 14, Dz. U. nr 41, Dz. U. nr 67;
4. Rozporządzenie MENiS z dn. 07.01.03 w sprawie zasad udzielania i organizacji pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach;
5. Statutu Publicznego Gimnazjum nr 8.

Z dokumentów tych wynika, że obowiązkiem szkoły jest umożliwienie uczniom zdobycia wiedzy i umiejętności potrzebnych do kontynuacji nauki i wyboru zawodu. Ważne jest stworzenie odpowiedniego zaplecza dla tych działań – dobrych warunków do pracy, różnorodnych formy zajęć obowiązkowych i pozalekcyjnych, systemu oceniania i motywowania do pogłębiania wiedzy i kształcenia umiejętności.

Ważnym elementem pracy, a właściwie współpracy w szkole jest kształtowanie postawy uczniów. Z tego tytułu gimnazjum zobligowano do zapewnienia swoim uczniom określonych warunków do rozwoju psychofizycznego, do dostępu do różnego rodzaju porad pedagogiczno – psychologicznych, do pomocy uczniom słabym i promowania uczniów zdolnych, do kształtowania odpowiedzialnych postaw obywatelskich i przedstawiania właściwych relacji w grupach rówieśniczych, do pomocy przy wyborze kierunku dalszego kształcenia, a także w społeczeństwie, w którym funkcjonuje młodzież szkoły.

Postawione zadania wychowawcze szkoła będzie realizować poprzez różnorodne formy pracy i zajęcia. Powinny one wynikać z treści nauczania i być związane z problemami środowisk, z których wywodzą się uczniowie naszego gimnazjum.

Rodzice dzieci uczęszczających do Publicznego Gimnazjum nr 8 mają prawo do wpływu na program wychowawczy szkoły, mogą go opiniować i zgłaszać swoje propozycje.

Program wychowawczy w kolejnych rozdziałach zawierać będzie uszczegółowione cele i formy jego realizacji. Zakłada się w nim, że za jego wprowadzenie odpowiedzialni są: dyrekcja, nauczyciele, rodzice.

Cele i priorytety wychowawcze na każdy rok szkolny będą opracowywane na podstawie aktualnej diagnozy wychowawczej szkoły.

§1

Wartości, treści i zadania wychowawcze

W tym paragrafie zawarte zostały wartości wychowawcze ustanowione w celu ich osiągnięcia, przestrzegania i poszanowania przez wszystkich członków społeczności szkoły. Przedstawiono je w formie rejestru.

1. Wartości wychowawcze, do których przywiązujemy największą wagę:
 - 1.1 twórczość, kreatywność, samodzielność;
 - 1.2 poszanowanie tradycji kulturowych, narodowych i umiejętność czerpania z nich w XXI wieku oraz łączenia ich w ogólnoeuropejską tożsamość;
 - 1.3 przyjaźń i braterstwo.
2. Treści wychowawcze:
 - 2.1 wynikające z motta szkoły:
 - a) uczenie poszanowania godności;
 - b) dążenie do przyjmowania postaw tolerancji i zrozumienia poglądów innych osób, empatia;
 - c) niesienie pomocy drugiemu człowiekowi, altruizm;
 - d) rozwijanie samodzielności, przedsiębiorczości i poczucia odpowiedzialności;
 - e) nauczenie uczenia się;
 - f) sprzyjanie rozwojowi osobowości;
 - g) wskazywanie autorytetów;
 - h) rozwój poprzez kontakt z kulturą;
 - i) poznawanie siebie, swoich zalet i wad, zrozumienie własnej osobowości;
 - j) rozwijanie postawy samowychowania, wyrabianie wytrwałości, uczciwości, odwagi, umacnianie godności i poczucia własnej wartości;
 - k) prowadzenie profilaktyki przed współczesnymi zagrożeniami młodzieży – narkomanią, alkoholizmem, niktynizmem;
 - l) zwracanie uwagi na estetykę otoczenia, staranność wykonywanych prac jako własnej wizytówki lub pośrednie wyrażanie szacunku dla innych osób;
 - m) zadbanie o rozwój fizyczny ucznia – właściwe formy odpoczynku i zasady bezpieczeństwa;
 - n) wprowadzanie młodzieży do świata kultury i sztuki;
 - o) budowanie postawy asertywnej – otwartego wyrażania myśli, potrzeb, uczuć;
 - p) wdrażanie umiejętności rozwiązywania konfliktów drogą mediacji;
 - q) wyrabianie świadomości prawnej u uczniów i rodziców;
 - r) kształcenie postawy patriotycznej z uwzględnieniem szacunku do tradycji narodowej, zrozumienia i umiejętności określenia historii świąt narodowych,

- odpowiedniego zachowania w czasie rocznic, apeli;
- s) uczenie szacunku dla historii i tradycji Opolszczyzny, kształtowanie postawy patriotycznej wobec swojej małej ojczyzny;
- t) kształcenie odpowiedzialnej postawy do życia w społeczeństwie poprzez kulturę bycia, zrozumienie postaw innych, zasadę „fair play” w sporcie, umiejętność współpracy w zespole;
- u) kształcenie prozdrowotnego stylu życia – umiejętne korzystanie z pomocy medycznej, konkretne zachowanie w sytuacjach zagrożenia, profilaktyka zdrowotna,
- v) kształcenie świadomości ekologicznej – wdrażanie do dbania o środowisko, znajomość zagrożeń, jakie niosą zanieczyszczenia;
- w) kształcenie umiejętności logicznego myślenia, wiązania elementów wiedzy, wdrażanie do refleksji;
- x) kształcenie sprawności w posługiwaniu się różnymi źródłami wiedzy (słownikami, leksykonami, literaturą, czasopismami, programami multimedialnymi);
- y) kształtowanie postawy otwartości i dialogu przez poznanie historii Europy.

§2

Działania wychowawcze

1. Publiczne Gimnazjum nr 8 w trosce o zakładany wizerunek ucznia i absolwenta będzie tworzyć następujące działania wychowawcze (przygotowywane przez nauczycieli, wychowawców i dyrekcję):
 - 1.1. lekcje wychowawcze – jako zajęcia wychowawcy i uczniów danej klasy są podstawowym miejscem do szybkiej wymiany informacji, możliwości analizy problemów wychowawczych; ważnym elementem jest otwarta postawa wychowawcy na problemy młodzieży;
 - 1.2. lekcje przedmiotowe – zajęcia, w czasie których na bazie podawanych wiadomości pojawiają się zagadnienia wychowawcze;
 - 1.3. zajęcia pozalekcyjne – dodatkowe formy pracy w niewielkich grupach, gdzie spotyka się młodzież o określonych zainteresowaniach i umiejętnościach, które rozwija;
 - 1.4. akademie, rocznice związane ze świętami narodowymi – przygotowywane wspólnie z młodzieżą;
 - 1.5. umożliwienie uczniom pracy na rzecz szkoły np. poprzez organ Szkolnego Samorządu Uczniowskiego;
 - 1.6. prowadzenie współpracy z przedstawicielami samorządu terenowego;
 - 1.7. spotkania członków samorządu gimnazjum z przedstawicielami samorządów innych szkół w celu wymiany doświadczeń, pomysłów;
 - 1.8. apele, happeningi, konkursy, na których młodzież będzie mogła przedstawić swoje osiągnięcia, wiedzę;
 - 1.9. kluby dyskusyjne, forum młodzieży, na których będą mogli omawiać swoje problemy, zagadnienia ich interesujące, ucząc się jednocześnie sposobu prowadzenia dyskusji, przedstawiania tematów, argumentacji;
 - 1.10. wyjścia do placówek kulturalnych lub organizacja wystaw prac plastycznych, inscenizacji teatralnych przygotowanych przez uczniów na terenie szkoły;
 - 1.11. indywidualna praca psychologiczna z uczniem;
 - 1.12. zajęcia integracyjne, psychoedukacyjne i profilaktyczne;
 - 1.13. zajęcia z preorientacji zawodowej;
 - 1.14. indywidualizacja nauczania dzieci o innych potrzebach edukacyjnych i zdrowotnych w klasach integracyjnych;
 - 1.15. indywidualna praca logopedyczna z uczniami;

- 1.16. spotkania wychowawców z rodzicami uczniów w celu wymiany informacji i uściśleniu współpracy; spotkania z psychologiem i pedagogiem szkolnym;
- 1.17. spotkania z ciekawymi ludźmi – zachęcające do pracy nad sobą, do poznawania świata, odnajdywania autorytetów;
- 1.18. organizowanie samopomocy uczniowskiej;
- 1.19. wycieczki przedmiotowe i krajoznawcze – integrujące zespół uczniowski, jak również zawierające w sobie wiele sytuacji wychowawczych;
- 1.20. współpraca z placówkami o podobnym statusie poza granicami Polski, organizacja wymiany młodzieży z gimnazjum.

2. Uzasadnienie:

Szkoła wychodzi z założenia, że wykorzystując te różne formy pracy można kształtować osobowość ucznia. Dając mu możliwość oceny, samodzielnego rozwiązywania problemów, wyciągania wniosków, prowadzenia obserwacji, dyskusji i słuchania innych opinii, o wiele skuteczniej można na niego oddziaływać. To co osiągnie własną pracą, będzie trwalsze i będzie dla niego miało większe znaczenie. Istotne jest, aby metody i formy pracy dostosowane były do tematyki i dojrzałości ucznia, a także do jego indywidualnych potrzeb edukacyjnych i zdrowotnych.

§3

Profilaktyka uzależnień

1. Program wychowawczy wśród zadań przewiduje również prowadzenie profilaktyki przeciwdziałającej złu i patologii. Celem naszej placówki jest uświadomienie młodzieży istniejących zagrożeń, jak również niesienie pomocy w trudnych sytuacjach. Stąd następujące formy działania:
 - 1.1. analizowanie i diagnozowanie środowiska młodzieży w celu zapobiegania niedostosowaniu społecznemu, wczesnemu wykrywaniu spraw, możliwie szybka organizacja pomocy;
 - 1.2. prowadzenie profilaktyki, na przykład prelekcje przedstawiające skutki i przyczyny działania środków odurzających;
 - 1.3. warsztaty uczące porozumiewania się;
 - 1.4. warsztaty skoncentrowane na kształcenie osobowości i rozwoju ucznia;
 - 1.5. stałe dyżury pedagoga i psychologa szkolnego;
 - 1.6. ustalenie zasad działania skrzynki kontaktowej, jako środka anonimowej wypowiedzi uczniów;
 - 1.7. prowadzenie spotkań ze specjalistami od spraw rozpoznawania uzależnień wśród młodzieży dla Rady Pedagogicznej, rodziców;
 - 1.8. współpraca z Poradnią Pedagogiczno – Psychologiczną;
 - 1.9. współpraca z odpowiednimi instytucjami zajmującymi się uzależnieniami;
 - 1.10. współpraca z Sądem Rodzinnym, Policją, Strażą Miejską, Pomocą Społeczną, Towarzystwem Przyjaciół Dzieci, Radą Rodziców.
2. Szerokie kontakty z innymi instytucjami wychowawczymi, szybka orientacja w problemach naszych uczniów, dobra współpraca i kontakt z pedagogiem i psychologiem szkolnym, porozumienie wychowawców z rodzicami, to elementy ułatwiające pomoc młodzieży.

§4

Rola organizacji szkolnych i zajęć pozalekcyjnych w procesie wychowawczym

1. Współpraca z Radą Rodziców

W procesie wychowawczym szkole przypisano funkcję wspierającą rodziców w wychowaniu młodzieży. Stąd potrzeba uświadomienia na zebraniach rodzicom, iż wszelkie podejmowane w tym zakresie działania muszą być wspólne. Program wychowawczy powstał więc jako wynik wspólnej pracy nauczycieli, rodziców i uczniów i przez nich wszystkich zaopiniowany pozytywnie.

Bieżąca praca wychowawcza opierać się będzie głównie na kontaktach: nauczyciel – rodzic podczas wywiadówek, comiesięcznych konsultacji oraz w razie potrzeby indywidualnych rozmów z rodzicami.

Gimnazjum za priorytetowy cel uznaje pozyskanie rodziców do realizacji zamierzeń zawartych w programie wychowawczym. Liczy na dobrą współpracę z Radą Rodziców.

2. Rola Samorządu Uczniowskiego:

2.1 W kształtowaniu postawy społecznej uczniów istotne jest stworzenie warunków do współpracy pomiędzy gronem pedagogicznym a społecznością uczniowską. Organem prawnie do tego powołanym jest Szkolny Samorząd Uczniowski. Jego zadania reguluje Ustawa o systemie oświaty z dnia 7 września 1991 roku (z późniejszymi zmianami). Mówi ona między innymi, że:

- a) Samorząd tworzą wszyscy uczniowie danej placówki;
- b) zasady składu i powoływania S.U. przedstawia Regulamin S.U.;
- c) Samorząd ma prawo do organizacji życia szkolnego, redagowania własnej gazety;
- d) przygotowania imprez kulturalnych, sportowych, oświatowych zgodnie z własnymi potrzebami i możliwościami szkoły, w porozumieniu z dyrektorem;
- e) Samorząd ma również prawo do wyboru swojego opiekuna.

2.2 Zgodnie z tymi postanowieniami w naszym Gimnazjum został powołany Szkolny Samorząd Uczniowski. Może on liczyć na wszechstronną pomoc pedagogów i dyrekcji szkoły. Umożliwienie dostępu do środków, którymi dysponuje szkoła, pomoc w organizowaniu przedsięwzięć młodzieży, warsztaty kształcące umiejętność szukania kompromisu.

2.3 Program przygotowany przez Samorząd Uczniowski powinien zawierać:

- a) zasady wyboru władz Samorządu;
- b) plan imprez kulturalnych, sportowych, rozrywkowych na dany rok szkolny;
- c) formy współpracy z reprezentantami innych organizacji na terenie szkoły;
- d) formy współpracy z przedstawicielstwami władz terenowych, reguły współdziałania w zakresie wpływu na oceny, wyróżnienia i kary.

3. Miejsce zajęć pozalekcyjnych w działaniach wychowawczych.

Działania wychowawcze będą prowadzone również w trakcie zajęć pozalekcyjnych. W naszej placówce będą to koła przedmiotowe zainteresowań, np.: koła zainteresowań, wyrównawcze, sportowe, artystyczne.

§5

Rola wewnętrznych aktów prawnych w procesie wychowawczym

Czynnikiem motywującym do działania dla młodzieży będzie znany jej system motywacyjny zawierający zasady oceniania, nagradzania i karania za postawy wychowawcze. Elementy prawne, które regulują zasady tworzenia takiego systemu to:

- Rozporządzenie MEN 31.09.2007 r. z późniejszymi zmianami w sprawie warunków i sposobu oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów i słuchaczy oraz przeprowadzania sprawdzianów i egzaminów w szkołach publicznych;
- Statut Gimnazjum.

1. W oparciu o nie ustala się, że:

- 1.1 uczeń może otrzymać nagrodę za rzetelną naukę, koleżeńską postawę, wybitne osiągnięcia, aktywny udział w życiu szkoły,
- 1.2 uczeń może zostać ukarany za lekceważenie obowiązków szkolnych, brak szacunku do społeczności naszego gimnazjum, wandalizm.

2. Nagrody, jakie przewiduje Statut Gimnazjum to:

- 2.1 pochwała udzielona przez wychowawcę;
- 2.2 pochwała udzielona przez dyrektora wobec społeczności uczniowskiej;
- 2.3 list pochwalny wychowawcy, Rady Pedagogicznej i dyrektora szkoły;
- 2.4 dyplom uznania;
- 2.5 nagrody rzeczowe;
- 2.6 wpis do kroniki szkoły;
- 2.7 nagroda Dyrektora Szkoły;
- 2.8 wpis do kroniki szkolnej.

3. Rada może zaproponować inne nagrody i określić warunki ich osiągnięcia.

4. Kary ustalone w Statucie Gimnazjum:

- 4.1 upomnienie lub nagana udzielana przez wychowawcę wobec klasy;
- 4.2 upomnienie lub nagana udzielona przez dyrektora;
- 4.3 upomnienie lub nagana wobec społeczności uczniowskiej udzielona przez wychowawcę lub dyrektora szkoły;
- 4.4 ustne lub pisemne powiadomienie rodziców o nagannym zachowaniu ucznia;
- 4.5 zakaz udziału w imprezach i wycieczkach szkolnych;
- 4.6 przeniesienie do innego oddziału lub innej szkoły (zgodnie z przepisami).

5. Rada Pedagogiczna Gimnazjum określa w Wewnętrznych Systemie Oceniania tryb i kryteria ocen z zachowania uwzględniając aktualne Rozporządzenie MEN w sprawie zasad oceniania, klasyfikowania i promowania uczniów.

§6

Sfera opiekuńcza.

Działania opiekuńcze w Publicznym Gimnazjum nr 8 oparte będą na diagnozie (dotyczącej sytuacji rodzinnej dzieci) opracowywanej corocznie na podstawie ankiet przeprowadzonych wśród uczniów klas pierwszych oraz rozmów z rodzicami,

wychowawcami i pielęgniarką.

1. Publiczne Gimnazjum nr 8 zakłada następujące działania opiekuńcze dla uczniów wychowujących się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji materialnej:
 - 1.1. zabezpieczenie podręczników;
 - 1.2. dbanie o zapewnienie dożywiania dzieci, a szczególnie dla uczniów opuszczonych, osieroconych, z rodzin patologicznych;
 - 1.3. organizowanie pomocy finansowej dla uczniów;
 - 1.4. przydział stypendiów szkolnych i losowych uczniom.

2. Szkoła przewiduje też działania mające na celu poprawę sytuacji dzieci zaniedbanych, porzuconych, wychowujących się w rodzinach patologicznych. Zadania realizujące ten cel to:
 - 2.1 pomoc uczniom w rozwiązywaniu problemów powstających na tle konfliktów rodzinnych i środowiskowych;
 - 2.2 kierowanie spraw, które tego wymagają do wyspecjalizowanych instytucji;
 - 2.3 udzielanie pomocy uczniom, którzy mają kłopoty z adaptacją w środowisku szkolnym;
 - 2.4 sprawowanie opieki nad dziećmi z rodzin zastępczych.

3. Integralną częścią programu wychowawczego szkoły jest corocznie układany harmonogram działań wychowawczych, programy wychowawcze klas, plan pracy pedagoga i psychologa oraz kalendarz imprez i uroczystości szkolnych.